

Ondřej Liška

ministr školství, mládeže a tělovýchovy

**Otevřený dopis ministra školství, mládeže a tělovýchovy
všem pedagogickým pracovníkům**

V Praze dne 3. června 2008

Vážené dámy, vážení pánové,

oslovovat Vás touto cestou asi není úplně standardní. Už při svém nástupu na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy jsem ale jasně deklaroval, že chci s lidmi v resortu komunikovat v maximální míře a všemi možnými způsoby. Nepatřím k lidem, kteří se po získání funkce uzavřou do věže ze slonoviny. O to víc mi záleží na tom, abyste měli možnost udělat si nezkreslenou představu o současné situaci. A pak se třeba rozhodnout, zda vstoupit, nebo nevstoupit do stávky.

Ministrem jsem byl jmenován loni v prosinci, kdy byl státní rozpočet na rok 2008 pochopitelně již dávno sestaven. Přesto se podařilo přimět mé kolegy ve vládě k významným korekcím ve prospěch resortu školství. Nejdřív byl původně navrhovaný objem mzdových prostředků pro školy navýšen o 1 miliardu, posléze dokonce o dalších 5 miliard - 0,5 pro tento rok a 4,5 pro rok příští. V roce 2009 tak platy pedagogů stoupnou v průměru nejméně o 10 %!

Pochopitelně, že v budoucnu hodlám usilovat o další zlepšení. Nejde však jen o platy. České a moravské školy v současné době procházejí obdobím důležitých změn spojených se školními vzdělávacími programy. Primárním hybatelem jakýchkoliv pozitivních procesů přitom není ministerský úředník, který k tématu sepíše tu či onu metodiku. Nejdůležitější osobou, která stojí doslova v centru školské reformy, je konkrétní pedagožka či pedagog. Mým úkolem není nic jiného, než vytvořit jim odpovídající pracovní podmínky, ať už jde o motivaci, kariérní řád, pracovní prostředí, odměňování atd. Ale budu konkrétní.

1. Všichni víme o letošním nedostatku finančních prostředků na učebnice a učební pomůcky. V současné době jednám s ministrem financí o 500 mil. Kč, které bychom mohli využít na tyto účely.

2. Novela zákona o pedagogických pracovnících řeší celou řadu palčivých problémů, s nimiž jste se Vy nebo Vaši kolegové v posledních letech setkávali, ale dosud se nenašla politická vůle je řešit. Novela tak upravuje termíny pro zahájení pedagogického studia na vysoké škole pro ty učitelky a učitele, kteří příslušnou kvalifikaci dosud nemají (dosud museli začít se studiem do konce roku 2009, nyní se termín posouvá na konec roku 2014). Zároveň jsme však zpřísnili podmínky pro ty, co do škol teprve nastoupí. Ti musí zahájit studium do dvou let.

Novela také zmírňuje kritéria pro udělování výjimky z odborné kvalifikace, protože nechceme ztratit zkušené a schopné učitelky a učitele, kteří již ve školství dlouhá léta působí. Kdyby byla stará verze zákona důsledně uplatněna, museli by ředitelé k 1. lednu 2010 propustit až 20% z Vás. Není snad třeba dodávat, co by to pro některé školy znamenalo. Přitom nadále platí, že pedagog má mít vysokoškolské magisterské vzdělání. Na této věci se nic nemění a měnit nebude.

3. Novela zákona o pedagogických pracovnících konečně upravuje i pracovní dobu učitele. Možná si ještě vzpomínáte, jaký rozruch svého času vyvolal výklad Zákoníku práce, podle něhož byste měli setrvat ve škole minimálně 8 a půl hodiny bez ohledu na svůj rozvrh. Přitom bylo jasné, že specifika pedagogické práce si žádají samostatnou úpravu. Ta však přichází teprve teď. Návrh jasně stanoví případy, kdy je přítomnost pedagoga na pracovišti nezbytná, a dále upravuje možnost jeho dohody s ředitelem ohledně výkonu prací souvisejících s přímou pedagogickou činností doma, resp. na jiném místě, než je pracoviště zaměstnavatele.

4. Pracujeme na standardizaci profesních činností učitele, což je jeden z nejambicióznějších úkolů mé agendy. Prakticky všechny členské státy OECD hledají nástroj pro hodnocení kvality pedagogů, v tomto nejsme výjimkou. Je třeba vyjasnit a aktualizovat požadavky na vzdělávání učitelů na pedagogických fakultách. A je také třeba výrazněji propojit výši platu s kvalitou práce. Zkušenost získaná počtem odučených let má zůstat důležitým, ale nikoliv jediným kritériem hodnocení pedagogů. Další zvyšování mezd nelze do budoucna zajistit jen a pouze plošně pomocí tarifní složky platu. Nebylo by to ani správné. Ředitelé musí mít v ruce nástroj, jak ocenit profesionalitu a aktivitu při realizaci školské reformy, a to bez ohledu na věk a léta praxe. Musí se však zároveň jednat o naprosto transparentní proces, aby nemohlo dojít ke zneužití (ředitel finančně preferující své oblíbence apod.). Proto přicházíme se standardizací profesních činností. A proto se také výše zmíněných 5 miliard Kč dostane především k těm pedagogům, kteří splní kritéria dotačního programu, jehož prostřednictvím se budou peníze rozdělovat.

Vážené dámy a vážení pánové, stávce jsem čelil hned ve svůj první den ve funkci ministra, nebude to tedy pro mě nová zkušenost. Zatímco tehdy jsem však požadavky stávkujících do značné míry chápal (a v mezích jsem se snažil vyjít jim vstříc), teď argumentaci odborářů z výše uvedených důvodů příliš nerozumím. Stávka organizovaná odbory totiž okamžité zvýšení platů v žádném případě nepřinese, ba naopak poškodí a zkomplikuje naši společnou snahu o další zlepšení.

Aktivní a profesionální pedagog je ústřední postavou celého vzdělávacího systému a hybnou silou probíhající reformy. Jako Váš ministr se neobejdu bez Vaší spolupráce a důvěry. Neumím si představit, že bych prosazoval jakékoliv důležité změny proti silnému odporu těch, jichž se týkají.

S pozdravem